

**Ένας άγνωστος ήρωας
ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΙΧ. ΠΑΠΑΔΑΚΗΣ (1873 - 1912)**

Ο αείμνηστος ποιητής και συγγραφέας Γιώργος Μανουσάκης, σε κείμενο που έγραψε με τον τίτλο «Η ΚΡΗΤΗ ΣΤΑ ΧΡΟΝΙΑ ΤΟΥ ΜΕΣΟΠΟΛΕΜΟΥ», σημειώνει ανάμεσα στα άλλα:

-...στον Μεσοπόλεμο, στους τοίχους της σάλας κρέμονται ,πλάι στις μεγεθυμένες φωτογραφίες των αγωνιστών του 1897, των μακεδονομάχων και των μπιζανομάχων, φωτογραφίες στρατιωτών πολεμιστών της μάχης του Σκρά και της Μικρασίας.

Στην περίπτωση του ήρωά μας Λεωνίδα Παπαδάκη - για τον οποίο θα μιλήσουμε σήμερα - συνέβη κάτι ασυνήθιστο για τα Κρητικά δεδομένα. Ο ηρωικός θάνατός του δεν αποτέλεσε σημείο ανδρείας και αναφοράς, παράδειγμα μίμησης για τους νεότερους, αλλά έμεινε στην αφάνεια και σκεπάστηκε από ένα βαθύ πέπλο λησμονιάς.

Σε μια πρόχειρη ανάγνωση μπορούμε να μιλήσουμε για ένα οικογενειακό δράμα, που εκτυλίχτηκε στα Χανιά τον Σεπτέμβρη του 1912 και αφορούσε την απόφαση του Λεωνίδα να προτάξει, πάνω από την πολυμελή οικογένειά του, την Πατρίδα. Να αφήσει,δηλαδή, την οικογένειά του μόνη και αβοήθητη και να πάει ο ίδιος εθελοντής στα βουνά της Μακεδονίας, για να απελευθερώσει τους σκλαβωμένους αδελφούς του.

Όμως, πριν αναλύσουμε διεξοδικά το μεγάλο δίλημμα που αντιμετώπισε ο ήρωάς μας και τη μεγάλη απόφαση που πήρε, ας δούμε κάποια βιογραφικά στοιχεία του που θα μας βοηθήσουν στη συνέχεια.

Ο Λεωνίδας Παπαδάκης γεννήθηκε το 1873 και ήταν ένας από τους πέντε γιους του παπά-Μιχάλη Πιπεράκη. Ο παπά-Μιχάλης Πιπεράκης, που γεννήθηκε το 1822 και πέθανε το 1897, έγινε Παπαδάκης για τους συγχωριανούς του λόγω του σχήματός του και, εκτός από τους 5 γιους ,απέκτησε και δύο θυγατέρες.

Ο αδελφός του παπά-Μιχάλη, ο Αναγνώστης Ι. Παπαδάκης, ήταν αγωνιστής των κρητικών επαναστάσεων 1866, 1878 και 1895-97 και είχε αποκτήσει το βαθμό του ΠΕΝΤΑΚΟΣΙΑΡΧΟΥ.

Ο Λεωνίδας, λοιπόν, μεγάλωσε σε ένα έντονα επαναστατικό περιβάλλον, με διώξεις και κατατρεγμούς, ηρωικές και παράτολμες πράξεις, που επηρέασαν έντονα την ψυχοσύνθεσή του. Ακολουθώντας τον θείο του και αργότερα τον γαμπρό του Αντρέα Κακούρη -που παντρεύτηκε την αδελφή του Μαρία- μπήκε από νωρίς στη φωτιά των επαναστάσεων του 1895-97, όπου και διακρίθηκε. Για τη γρηγοράδα του και την πολεμική του δεξιότητα απέκτησε το παρανόμι Σελβερής, που στα τούρκικα σημαίνει σβέλτος.

Εκείνη την περίοδο γνώρισε και παντρεύτηκε την Παρασκευή Μάρκου Χατζηδάκη (1874-1961) από το Ρέθυμνο και εγκαταστάθηκε στα Χανιά. Δεν γνωρίζουμε την επαγγελματική του πορεία, παρά μόνο ότι το ζευγάρι απέκτησε 9 παιδιά, τα τελευταία δίδυμα γεννημένα το 1910.

Σε όλη τη διάρκεια της Κρητικής Πολιτείας, ο Λεωνίδας ήταν πανταχού παρών με το όνειρο της Ένωσης να τον συνεπαίρνει και να παρακολουθεί από κοντά όλες τις εξελίξεις. Οπαδός του Ελευθερίου Βενιζέλου, έγινε σύντεκνος, αργότερα, μια και ο εθνάρχης τού βάπτισε μια κόρη με το όνομα Ελένη. Λένε ότι ήταν από τους πρώτους που τον ακολούθησε στο Θέρισο και μοιράστηκε μαζί του όλες τις θυσίες και τους κατατρεγμούς μέχρι να επικρατήσει το κίνημα.

Μέχρι τον Σεπτέμβριο του 1912, ο Λεωνίδας έχει κάνει το χρέος του προς την Πατρίδα και με το παραπάνω, ενώ παράλληλα έχει αποκτήσει πολυμελή οικογένεια την οποία φροντίζει, όσο μπορεί, για να προκόψει και να σταθεί αξιοπρεπώς στην κοινωνία. Ενδεικτικό είναι το γεγονός ότι η μεγάλη του κόρη τελειώνει, την εποχή αυτή, το Αρσάκειο. Ο ίδιος είναι στην ώριμη ηλικία των 39 χρόνων.

Στις 5-9-1912, η Ελλάδα σε συνεργασία με τη Βουλγαρία, τη Σερβία και το Μαυροβούνιο κηρύσσει τον πόλεμο κατά της Τουρκίας και ο παλιός επαναστάτης σκιρτά μέσα του, ειδικά όταν ακούει το πανεθνικό κάλεσμα του πρωθυπουργού και σύντεκνού του Ελευθερίου Βενιζέλου, που ζητά από τον ελληνισμό, όπου γης, να συστρατευθεί στον ωραίο αγώνα για την απελευθέρωση των σκλαβωμένων αδελφών μας. Στο κάλεσμα αυτό ανταποκρίθηκαν 6025 εθελοντές, από τους οποίους οι 3556 ήταν Κρητικοί.

Ένας από τους αποδέκτες της έκκλησης του Βενιζέλου είναι και ο Λεωνίδας. Το δίλημμα είναι μεγάλο και το πρόβλημα που μπαίνει δυσεπίλυτο. Ο ήρωάς μας διαλογίστηκε, βασανίστηκε, αμφιταλαντεύτηκε, αλλά στο τέλος το χρέος προς την πατρίδα υπερίσχυσε.

«Μητρός τε και πατρός και των άλλων προγόνων απάντων τιμιώτερον εστίν η Πατρίς και σεμνώτερον και αγιώτερον και εν μείζονι μοίρα και παρά Θεοίς και παρ' ανθρώποις τοις νουν έχουσι», κατά τη ρήση του Σοφοκλή.

Ο κύβος ερρίφθη και ο Λεωνίδας πήρε τη μεγάλη απόφαση να πάει να πολεμήσει εθελοντής στο μέτωπο της Μακεδονίας. Δεν γνωρίζουμε λεπτομέρειες για το πώς εξελίχθηκαν τα γεγονότα στο εσωτερικό μέτωπο. Πώς αντέδρασαν τα παιδιά, και ειδικά η Παρασκευούλα, στην παράτολμη επιλογή του πατέρα και συζύγου. Ίσως ανταλλάχτηκαν λόγια πικρά την ώρα της αναχώρησης, ίσως να μην έγινε καν αποχαιρετισμός. Το σίγουρο είναι ότι ο Λεωνίδας έφυγε με τη λάμψη στα μάτια και με το όνειρο να βοηθήσει με τις μικρές του δυνάμεις στο διώξιμο του δυνάστη. Δεν γνωρίζουμε λεπτομέρειες για τη μεγάλη πορεία που ακολούθησε το ανταρτικό σώμα στο οποίο εντάχθηκε, από την Καλαμπάκα και μέχρι τα χώματα της Κοζάνης και της Καστοριάς, που κυριολεχτικά όργωσε, μια και δεν άφησε ημερολόγιο. Όμως όλοι ξέρουμε πόσο σκληρή είναι η ζωή του αντάρτη, ειδικά όταν βρίσκεται σε μέρη που δεν γνωρίζει και δρα σε ένα χώρο γεμάτο από τούρκικα ασκέρια. Φαίνεται όμως ότι ο Σελβερής για μια φορά ακόμη πρωταγωνίστησε, παρά το βάρος των σαράντα χρόνων του. Ενδεικτικό είναι το κομμάτι που έγραψε γι' αυτόν ο συναγωνιστής του και αυτόπτης μάρτυς, δικηγόρος Σταύρος Κελαϊδής, αναφέροντας τον χαμό του στη φονική μάχη της Σιάτιστας, στις 4-11-1912.

Αντιγράφουμε από το βιβλίο του Κελαϊδή «ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΑ ΣΩΜΑΤΑ ΚΡΗΤΩΝ ΕΝ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑ»:

...φονεύεται το καύχημα του Αποκορώνου ο καπετάν Λεωνίδας Παπαμαλέκος και παρά δε αυτόν ο διακριθείς και εν Ζδράλιτς Λεωνίδας Παπαδάκης εξ Αποκορώνου...

Έπεσε λοιπόν ηρωικά μαχόμενος στο ύψωμα Καπιτσίνη και άφησε σε όλους εμάς ένα αιώνιο παράδειγμα για μίμηση. Μαζί του έπεσαν άλλοι 19 Κρητικοί εθελοντές, υπερασπιζόμενοι τα ιερά και τα όσια της φυλής μας, την ανθρωπογεωγραφία των οποίων δυστυχώς δεν έχουμε τη δυνατότητα να αναλύσουμε.

Ας δούμε τι έγραψε λίγες μέρες αργότερα στην εφημερίδα «ΚΗΡΥΞ» των Χανίων, φύλλο 282/23-11-1912 ο εκδότης και συναγωνιστής του Λεωνίδα, εθελοντής και αυτός στο ίδιο μέτωπο, Κυριάκος Μητσοτάκης.

Τας δάφνας και τον ηρωικόν θάνατον του γείτονος και φίλου του Παπαμαλέκου ζηλεύσας και ο εκ Ξηροστερνίου Αποκορώνου φιλόπατρις και γενναίος πολεμιστής Λεωνίδας Παπαδάκης έπεσε και αυτός γενναίως μαχόμενος εν Μακεδονία. Ο μακαρίτης μετέσχε πασών των τελευταίων επαναστάσεων παρά το πλευρόν του γαμβρού του Ανδρέου Κακούρη ον συλλυπείται ο «Κήρυξ», ως και την εν Χανίοις οικογένειά του. Προς την οικογένειαν του φτωχού τούτου προμάχου της Πατρίδος νομίζομεν ότι και ο Δήμος Χανίων και η Πολιτεία πρέπει να έλθη επίκουρος ως και οι ευπορούντες εκ των συμπολεμιστών μας διότι, ως εμάθομεν, είναι πολυμελεστάτη εκ πολλών θηλέων τέκνων αποτελουμένη. Ο Δήμος Χανίων ας βοηθήση υλικώς την εν τη ανωτάτη τάξη του εν Χανίοις Παρθεναγωγείου σπουδάζουσα θυγατέρα του να τελειώση το Αρσάκει, όπως αποβή στήριγμα της οικογενείας της διοριζομένη έπειτα υπ' αυτού του δημοτικού συμβουλίου Χανίων εν Χανίοις και προτιμουμένη από τους άλλους συναδέλφους της, ων ούτε οι γονείς ούτε οι αδελφοί εγεύοντο της γλυκείας της πνρίτιδος οσμής, διότι αι τοιαύται εάν τυχόν υπάρχουν και εν Χανίοις δεν δύνανται να εμβάλωσιν εις τας ψυχάς των παιδων αγάπην προς την πατρίδα, ην συνήθισαν και αύται εκ των οικείων των να αγαπώσι μόνο εν λόγοις.

Αυτή ήταν, αγαπητοί μου συνεπαρχιώτες και φίλοι του Αποκόρωνα, η πορεία ενός απλού μαχητή, που αντιμετώπισε το μεγάλο δίλημμα, πατρίδα ή οικογένεια, διάλεξε το πρώτο και θυσιάστηκε στο πεδίο της τιμής. Ίσως κάποιοι από εσάς να αναρωτηθείτε το γιατί, να τον ψέξετε ενδεχομένως για την επιλογή του, αλλά δεν πρέπει ποτέ να ξεχνάτε ότι η πατρίδα μας, τότε, μεγαλούργησε στηριζόμενη σε τέτοιους ανθρώπους.

Ας ανάψουμε, λοιπόν, σήμερα ένα κεράκι στη μνήμη του, ας τοποθετήσουμε τον Λεωνίδα σε μια ξεχωριστή θέση στην καρδιά μας και, αν είναι συγγενής μας, μια φωτογραφία στη σάλα μας, όπως μας θυμίζει και ο Γιώργης Μανουσάκης.

Θα είναι ενδεχομένως ένα καθυστερημένο και μοναδικό μνημόσυνο, μια και η Παρασκευούλα δεν του συγχώρεσε ποτέ την αποκοτιά του και τον διέγραψε από τα οικογενειακά κατάστιχα!

Σημειώσεις:

1. Η φωτογραφία του είναι από το μητρώο ηρώων που κυκλοφόρησε η εφημερίδα «ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΟΣ» το 1913 και αφορούσε τους πεσόντες στους βαλκανικούς πολέμους 1912-13.
2. Η Παρασκευούλα έγινε μετά μια φημισμένη καπελού και αποκατέστησε με τον καλύτερο τρόπο τα παιδιά της. Όμως ποτέ δεν μιλούσε για τον άντρα της, και τα εγγόνια της, που ζουν σήμερα, καταθέτουν ότι ποτέ δεν την άκουσαν να μιλά γι' αυτόν και τις συνθήκες της θυσίας του.